Η Βάσια Τζανακάρη,
μεταφράστρια των βιβλίων του Stuart Neville,
μας συστήνει τον συγγραφέα

Ο **Στιούαρτ Νέβιλ** (Stuart Neville) γεννήθηκε το 1972 στο Αρμά της Βόρειας Ιρλανδίας. Σπούδασε στο Μπέλφαστ και ζει λίγο έξω από αυτό. Αναφέρω τα τοπωνύμια αυτά, καθώς **ο τόπος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα βιβλία του** – όπως συμβαίνει, άλλωστε, συχνά στα αστυνομικά μυθιστορήματα: οι πόλεις είναι ζωντανές, αποτελούν και οι ίδιες κεντρικούς ήρωες, όπως επί παραδείγματι το Εδιμβούργο στα βιβλία του Ράνκιν, το Λος Άντζελες για τον Τζέιμς Έλροϊ κ.ο.κ. Έτσι και **για τον Νέβιλ, η Βόρεια Ιρλανδία, και ιδίως το Μπέλφαστ, παίζουν καθοριστικό ρόλο στο έργο του.** Το Μπέλφαστ όμως δεν είναι μια πόλη σαν όλες τις άλλες. Σκληρή και βίαιη, φέρει για τους περισσότερους αρνητικές συνδηλώσεις που αφορούν την ιστορία της πόλης και κυρίως τη σύγκρουση καθολικών και προτεσταντών, αν και στην ουσία μιλάμε για πολιτική σύγκρουση, εθνικιστών-ενωτικών. Οι λεγόμενες Ταραχές ξεκίνησαν στη Βόρεια Ιρλανδία τη δεκαετία του ’60 και εντάθηκαν τη δεκαετία του ’70 (χαρακτηριστική η Ματωμένη Παρασκευή του 1972) με τον σχηματισμό παραστρατιωτικών ομάδων και από τις δύο πλευρές. Τα θύματα ανήλθαν στις 3.500 περίπου και οι ειρηνευτικές διαδικασίες κράτησαν σχεδόν τριάντα χρόνια, καθώς επιτυγχάνονταν σταδιακές συμφωνίες.

Αυτό ήταν το πολιτικό και ιστορικό πλαίσιο που μεγάλωσε ο Στιούαρτ Νέβιλ και επηρέασε τα γραπτά του, και περισσότερο τα πρώτα του βιβλία. Το πρώτο του βιβλίο, *Τα φαντάσματα του Μπέλφαστ,* κυκλοφόρησε το 2009. Ο κεντρικός ήρωας, ο Τζέρι Φέγκαν, ύστερα από σχεδόν τριάντα χρόνια ως εκτελεστής του IPA, ζει διαταραγμένος και αλκοολικός, πλην όχι μόνος. Τον συνοδεύουν δώδεκα φαντάσματα, φαντάσματα ανθρώπων που έχει σκοτώσει, υποδεικνύοντάς του να σκοτώσει όλους όσοι είχαν διατάξει τις εκτελέσεις τους ή τις ενέργειες που επέφεραν τον θάνατό τους. Ο Φέγκαν εμφανίζεται και στο δεύτερο βιβλίο του Νέβιλ, τη *Συνωμοσία της Φωτιάς*, το οποίο κινείται στο ίδιο ύφος, αν και εστιάζει περισσότερο στους χαρακτήρες: τον Φέγκαν, τον Ταξιδιώτη που είναι ταγμένος να τον σκοτώσει και έναν αστυνομικό – ο ρόλος του αστυνομικού Τζακ Λένον, που εμφανίστηκε και στο προηγούμενο βιβλίο, μεγαλώνει. Ο Νέβιλ εισάγει πολύ προσεκτικά τους ήρωες που θα χρησιμοποιήσει ως κεντρικούς στα επόμενα βιβλία του. Πράγματι, ο Λένον εμφανίζεται στα δύο επόμενα βιβλία του Νέβιλ, *Κλεμμένες Ψυχές* και *Πέπλο Σιωπής*, ως κεντρικός ήρωας. Έτσι από έναν τυπικά «κακό» ήρωα περνάμε σε έναν τυπικά «καλό». Ο Νέβιλ όμως δεν είναι των τύπων.

Αυτό που κάνει τους ήρωές του ενδιαφέροντες είναι το ότι δεν είναι μονοδιάστατοι. Ο Φέγκαν είναι δολοφόνος αλλά αυτό είναι κάτι που στην πορεία το ξεχνάς: η ευαισθησία και η πολύπλοκη ψυχοσύνθεση που αριστοτεχνικά αφήνει ο Νέβιλ να διαφανεί τον καθιστά εξαιρετικά συμπαθή και ως μυθιστορηματικό ήρωα αξέχαστο – μέχρι και το όνομά του είναι καλό, το έχουν αυτό μερικά ονόματα. Ο Λένον πάλι, αν και αστυνομικός, εκπροσωπώντας τυπικά τη νομιμοφροσύνη, απέχει πολύ από το να είναι άγιος. Εγκατέλειψε την έγκυο σύντροφό του, δεν ενδιαφέρθηκε για το παιδί του παρά μόνο όταν αναγκάστηκε να το φροντίσει, είναι καθολικός ενώ το σώμα της αστυνομίας στο μεγαλύτερο μέρος του αποτελείται από προτεστάντες, η οικογένειά του τον θεωρεί προδότη και κόβει κάθε σχέση μαζί του, είναι γυναικάς, ένας ήρωας σκάρτος. Ο ίδιος ο Νέβιλ έχει πει σε συνέντευξη πως

του κάνει εντύπωση ότι οι αναγνώστες είναι πρόθυμοι να συμπαθήσουν τον Φέγκαν κι ας είναι δολοφόνος, ενώ δεν συγχωρούν τον Λένον που είναι γυναικάς. Κι αυτός ο σκάρτος ήρωας όμως έχει ψήγματα ηθικής μέσα του, προσπαθεί να κάνει το σωστό, όχι πάντα πετυχημένα. Ο Λένον δεν έχει τη μοναδικότητα του Φέγκαν (όπως θα καταλάβατε κι εγώ συμπαθώ τον δολοφόνο Φέγκαν περισσότερο από τον Λένον, από την άλλη όμως είναι ο πρώτος ήρωας, το πρώτο βιβλίο που μετέφρασα οπότε ίσως και να είμαι λίγο προκατειλημμένη). Ο Λένον έχει πολλά από τα χαρακτηριστικά των ηρώων αστυνομικών μυθιστορημάτων. Είναι τσακισμένος, έχει κάποια «κακή συνήθεια», εν προκειμένω μια ροπή προς τον αγοραίο έρωτα, είναι μόνος, έχει μια κόρη. Ο Νέβιλ παίρνει πολυχρησιμοποιημένα υλικά αλλά με το ιδιαίτερο ταλέντο του καταφέρνει να τα κάνει ξεχωριστά.

Στις *Κλεμμένες Ψυχές* και στο *Πέπλο Σιωπής* Ο Λένον βρίσκεται αντιμέτωπος με δυο τελείως διαφορετικές υποθέσεις. Το πρώτο βιβλίο κλείνει το μάτι στον υπόκοσμο που παρελαύνει στα παλιότερα βιβλία του Νέβιλ –μια κοπέλα θύμα trafficking προσπαθεί να γλιτώσει από τη φυλακή της–, αλλά εισάγει κι έναν serial killer. Στο *Πέπλο Σιωπής* επιστρέφει σε γνώριμα πολιτικά λημέρια, όπου το παρελθόν έρχεται να στοιχειώσει την οικογένεια ενός γνωστού πολιτικού. Ο Λένον αυτή τη φορά βρίσκεται μπλεγμένος σε μια ιστορία όπου θεωρείται ένοχος ο ίδιος και προσπαθεί να αποκαλύψει την αλήθεια για να σωθεί. Ο Νέβιλ για άλλη μια φορά καταφέρνει με μαεστρία να αναδείξει τη διαφθορά του πολιτικού συστήματος και τη ζωή του υποκόσμου, σε εντυπωσιακή αντίστιξη με την καθημερινότητα ενός συνηθισμένου κατοίκου του Μπέλφαστ ο οποίος αγνοεί αυτές τις πραγματικότητες που εκτυλίσσονται γύρω του. Στο *Πέπλο Σιωπής* ο Νέβιλ εισάγει την καινούργια του ηρωίδα, την επιθεωρήτρια Σερίνα Φλάναγκαν, η οποία αποκτά κεντρικό ρόλο στα επόμενα βιβλία του και έχει χαρακτηριστεί ως μία από τις πιο πειστικές γυναίκες-αστυνομικούς στην αστυνομική λογοτεχνία.

Οι ιστορίες του Νέβιλ έχουν γερά θεμέλια: εξαιρετικά ενδιαφέρουσα πλοκή, καλοδουλεμένη ιστορία, στιβαρούς ήρωες, πολιτικό-ιστορικό φόντο. Όλα αυτά, βέβαια, θα μπορούσαν να μένουν μετέωρα αν ο συγγραφέας δεν είχε την πένα που έχει. Ο Νέβιλ «τσεκάρει» όλα τα κουτάκια του καλού αστυνομικού, έχει ταλέντο, έχει γνώση του κόσμου, έχει χιούμορ. Τα βιβλία του είναι σκοτεινά και βίαια, αλλά ταυτόχρονα αφήνουν να διαφανεί η ευαισθησία και η συμπάθεια του συγγραφέα για τα βάσανα των ανθρώπων στον ήδη βασανισμένο τόπο του. Γι’ αυτό και όταν διαβάζεις Νέβιλ, δεν έχεις την αίσθηση ότι διαβάζεις απλώς ένα αστυνομικό μυθιστόρημα: αντικρίζεις κατάματα το παράξενο, σκοτεινό, πληγωμένο μα και περήφανο πρόσωπο της Βόρειας Ιρλανδίας.